

„ФАЗЕРЛЕС” АД

МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2019 година

**Междинният финасов отчет е одобрен и подписан от името на
„ФАЗЕРЛЕС” АД от:**

Изпълнителен директор:

инж. Милко Кесаровски

Съставител:

Веселка Вълева

Силистра 26 октомври 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Обща информация	4
Отчет за финансовото състояние	5
Отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход	6
Отчет за паричните потоци	7
Отчет за движението на капитала	8
Корпоративна информация	9
II.База за изготвяне на финансовите отчети и приложени съществени счетоводни политики	11
1.База за изготвяне	11
2.Приложени съществени счетоводни политики	11
2.1. Промени в счетоводната политика и грешки	11
2.2. Консолидиран отчет на дружеството	11
2.3. Сравнителни данни	12
2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики	12
2.5. Приходи	12
2.6. Разходи	12
2.7. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	13
2.8. Нетекущи нематериални активи	14
2.9. Дългосрочни инвестиции	15
2.10. Материални запаси	15
2.11. Търговски и други вземания	15
2.12. Парични средства	15
2.13. Задължения към доставчици и други задължения	16
2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси	16
2.15. Лизинг	16
2.16. Задължения към персонала	17
2.17. Акционерен капитал и резерви	18
2.18. Данъци върху печалбата	18
2.19. Доходи на акция	19
2.20. Провизии	19
2.21. Финансови инструменти	19
2.22. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки	21
2.23. Събития след датата на баланса	21
Приложения (допълнителна информация) към статиите на финансовия отчет	
A. Отчет за финансовото състояние	
1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	21
2. Дълготрайни нематериални активи	22
3. Активи (пасиви) по отсрочени данъци	23
4. Материални запаси	23
5. Текущи търговски и други вземания	24
6. Основен капитал	24
7. Дългосрочни и краткосрочни заеми	25
8. Дългосрочни и краткосрочни финансираня	25
9. Задължения към персонала при пенсиониране	25
10. Текущи търговски и други задължения	28
11. Задължения към персонал	28
12. Данъчни задължения	29
B. Отчет за всеобхватния доход	
13. Приходи от продажби	29
14. Други приходи	29
15. Използвани суровини, материали и консумативи	30
16. Разходи за външни услуги	30
17. Разходи за заплати и осигуровки на персонала	30

18. Други разходи	31
19. Балансова стойност на продадени активи /без продукция/	31
20. Финансови приходи (разходи)	31
21. Разход за данъци	31
22. Доходи на акция	32
23. Оповестяване на свързани лица	32
24. Цели и политика за управление на финансовия риск	33
25. Условни задължения и ангажименти	35
26. Събития след датата на баланса	35

I. Обща информация

Наименование на предприятието: "ФАЗЕРЛЕС" АД

Изпълнителен директор: инж. Милко Кесаровски

Съставител: Веселка Вълева

Държава на регистрация на предприятието: България

Седалище и адрес на регистрация: Промислена зона запад п.к.93

Обслужващи банки: ОББ, SG "Експресбанк", ДСК, Райфайзенбанк, УниКредит Булбанк.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Балансови пера	Приложе ние №	Годината, завършваща на 30.09.2019 (хил. лв.)	Годината, завършваща на 31.12.2018 (хил. лв.)
АКТИВИ			
А. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	1,2	9033	9270
Активи по отсрочени данъци	3	22	22
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "А.НЕТЕКУЩИ АКТИВИ" :		9055	9292
Б. ТЕКУЩИ АКТИВИ			
Материални запаси	4	4185	3706
Търговски и други вземания	5	3958	2956
Финансови активи, държани за търгуване		2657	2651
Парични средства		3052	4431
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "Б.ТЕКУЩИ АКТИВИ":		13852	13744
ОБЩО АКТИВИ:		22907	23036
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
А. СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен капитал	6	515	515
Резерви		20281	20282
Натрупана печалба (загуба)		1 003	1 185
Резултат за текущия период		(234)	75
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "А.СОБСТВЕН КАПИТАЛ":		21565	22057
Б. НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Финансирания	8	97	161
Пенсионни задължения към персонала	9	432	432
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "Б.НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ":		529	593
В. ТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Търговски и други задължения	10	532	184
Задължения към персонала	11	180	173
Дължими текущи данъци	12	101	29
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ "В.ТЕКУЩИ ПАСИВИ":		813	386
ОБЩО ПАСИВИ:		1342	979
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ:		22907	23036

Изп.директор:

М.Кесаровски

Съставител:

В. Вълева

Пояснителните приложения, изложени от стр.9 до стр. 36 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Наименование на перата	Приложение №	Годината, завършва ща на 30.09.2019 (хил. лв.)	Годината, завършваща на 30.09.2018 (хил. лв.)
Приходи от продажби	13	11 637	9 543
Други приходи	14	570	56
Всичко оперативни приходи:		12 207	9 599
Разходи за суровини материали	15	(6 010)	(4 441)
Разходи за външни услуги	16	(1 861)	(1 320)
Разходи за амортизации		(583)	(621)
Разходи за персонала	17	(2 915)	(2 387)
Други разходи	18	(75)	(95)
Балансова стойност на продадени активи	19	(10)	(6)
Увеличение(намаление) на запасите от продукцията и незавършено производство		(985)	(895)
Всичко оперативни разходи:		(12 439)	(9 765)
Печалба (загуба) от оперативна дейност		(232)	(166)
Финансови приходи (разходи)	20	(2)	(9)
Печалба (загуба) преди облагане с данъци		(234)	(175)
Разходи за данъци от печалбата	21		
Нетна печалба (загуба) за периода		(234)	(175)
Други всеобхватни доходи			
Последващи оценки на пенсионни доходи			
Всеобхватен доход, общо		(234)	(175)

Изм.директор:

М.Кесаровски

Съставител:

В.Вълева

Пояснителните приложения, изложени от стр. 9 до стр. 36 са неразделна част настоящия финансов отчет.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД

ПАРИЧНИ ПОТОЦИ

Година завършваща на 30.09.2019 г. (в хил. лв.)	Година завършваща на 30.09.2018 г. (в хил. лв.)

А. Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	11 646	8 543
Плащания на доставчици	(10 682)	(5 750)
Плащания, свързани с персонал	(2 822)	(2 392)
Платени данъци върху печалбата	(1)	
Плащания/постъпления, свързани с фин. активи, държани за търг.	(6)	(1 512)
Плащания при разпределение на печалбата		
Получени лихви		-
Платени банкови такси	(6)	(6)
Постъпления (плащания) от промени във валутните курсове	(19)	(3)
	1 090	1 071
Други постъпления (плащания) от оперативна дейност		
Нетен паричен поток от оперативна дейност (А):	(800)	(49)
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупка на имоти, съоръжения и оборудване	(397)	(27)
Продажба на имоти, машини и съоръжения	72	17
Други постъпления/плащания от инвестиционна дейност		(181)
Нетен поток от инвестиционна дейност (Б):	(325)	(191)
В. Парични потоци от финансова дейност		
Платени дивиденди	(260)	(2)
Други постъпления/плащания от финансова дейност	6	-
Нетен паричен поток от финансова дейност (В):	(254)	(2)
Г. Изменения на паричните средства през периода (А+Б+В):	(1 379)	(242)
Д. Парични средства в началото на периода	4 431	4 702
Е. Парични средства в края на периода	3 052	4 460

Изп. директор:
М. Кесаровски

Съставител:
В. Вълева

Пояснителните приложения, изложени от стр. 9 до стр. 36 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ОТЧЕТ ЗА ДВИЖЕНИЕТО НА КАПИТАЛА

ПОКАЗАТЕЛИ	Резерви				Натрупа ни печалби (загуби)	Общо собствен капитал
	Основен капитал	резерв от послед- ващи оценки	Общи резерви	Други резерви		
Салдо към 31.12.2017 г.	515	361	515	19 413	1 186	21 990
Коригирано салдо в началото на отчетния период	515	361	515	19 413	1 186	21 990
Сума на всеобхватния доход :		(7)			75	68
Разпределение на печалбата за:	-		-			-
- дивиденди						-
- други						-
Прехвърлени към неразпределена печалба	-		-	-		-
Салдо към 31.12.2018 г.	515	354	515	19 413	1 260	22 057
Коригирано салдо в началото на отчетния период	515	354	515	19 413	1 260	22 057
Сума на всеобхватния доход :					(234)	(234)
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-		-
- дивиденди					(258)	(258)
Други изменения в собствения капитал		(1)			1	-
Салдо към 30.09.2019 г.	515	353	515	19 413	769	21 565

Изп.директор:

М.Кесаровски

Съставител:

В. Вълева

Пояснителните приложения, изложени от стр. 9 до стр. 36 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

1. Корпоративна информация

„ФАЗЕРЛЕС” АД е дружество, създадено през 1993 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Силистра, Промислена зона запад п.к. 93. Съдебната регистрация е от 1993 г., решение № 1123/1993 г. на СОС. Последните промени в Устава вписани в търговския регистър са от 2019 г. В органите за управление на дружеството няма промени.

Собственост и управление

Към 30 септември 2019 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

№ по ред	БУЛСТАТ	Име	Брой акции	Отн. дял в %
		Основен капитал към 30.09.2019 г. - общо	515000.00	100.00
1	40534040	ТЕКСИМ БАНК АД	2382	0.46
2	103860807	ГАЛИ ФИНАНС ЕООД	7	0.00
3	110520242	ВЪЗРАЖДАНЕ КАСИС ООД	7	0.00
4	114077591	"КАПИТАЛ ИНЖЕНЕР ПРОЕКТ" ООД	400	0.08
5	118006638	ФАЗЕРИНВЕСТ АД	301750	58.59
6	121133745	БОНЕВ СОФТ ОДИТИНГ ООД	250	0.05
7	130337234	"АГЕНЦИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ И КОНСУЛТАЦИИ" АД	25	0.00
8	130480645	УПФ "ЦКБ-СИЛА"	17734	3.44
9	130606147	ТРАНСПРИНТ ООД	250	0.05
10	130669286	АДРОНА ЕООД	1346	0.26
11	130823204	ДИДЖИТАЛ ЕЛЕКТРОНИКС ЕООД	15	0.00
12	131229667	ДФ КАПМАН КАПИТАЛ	8832	1.71
13	131326575	ДФ ОББ БАЛАНСИРАН ФОНД	1890	0.37
14	131396940	ДФ ЕЛАНА ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД	1400	0.27
15	131477292	ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАТИВНО РАЗВИТИЕ ЕООД	1	0.00
16	131500620	ДФ "ДСК БАЛАНС"	4521	0.88
17	131562547	ДФ ОББ ПРЕМИУМ АКЦИИ	8565	1.66
18	131569986	ДФ ДСК РАСТЕЖ	8844	1.72
19	131572114	ДФ КАПМАН МАКС	14600	2.83
20	141704	LEO OVERSEAS LTD	23163	4.50
21	148139847	ДФ КУЕСТ ВИЖЪН	300	0.06
22	148139861	ДФ ПРАЙМ АСЕТС	361	0.07
23	175064530	СЕЛЕКТ РЕГИОНАЛ	786	0.15
24	175188389	ДФ ПРОФИТ	179	0.03
25	175203663	ПЪРПЪЛ ЕЪР ЕООД	30	0.01
26	175283638	ДФ ЦКБ ЛИДЕР	28	0.01
27	175373078	ДФ АКТИВА ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД	157	0.03

28	175554057	ДПФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	760	0.15
29	175554107	УПФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	20280	3.94
30	175554114	ППФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	3355	0.65
31	175875294	ДФ КАПМАН ФИКС	321	0.06
32	26634804	ДЕЛТА КОНСТРУКТ ЕООД	56	0.01
33	828069921	ИСТЪР ИНВЕСТ АД	61	0.01
34	831447150	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА - АД	12494	2.43
	Физически лица - 808 акционери		79850	15.52

„ФАЗЕРЛЕС” АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите в състав:

- Манол Иванов Тодоров
- Милко Христов Кесаровски
- Величка Иванова Борисова
- Антон Любенов Тулев
- Марин Илиев Пенев

Дружеството се представлява от Милко Христов Кесаровски.

Към 30.09.2019 г. средно списъчен брой на персонала в дружеството - 198 работници и служители (2018 г. 195 работници и служители).

1.1. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството през 2019 г. включва следните видове операции и сделки:

- Производство на дървесно-влакнести плочи, комбинирани опаковки
- Услуги
- Търговия с изделията в страната и чужбина.
- Автотранспортни услуги и други

1.2. Структура на Дружеството

„ФАЗЕРЛЕС” АД няма разкрити клонове и представителства.

Финансовият отчет е самостоятелен отчет на предприятието.

II. База за изготвяне на финансовите отчети и приложени съществени счетоводни политики

1. База за изготвяне на финансовия отчет

Дружеството води текущото си счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство.

Съгласно Закона за счетоводство, в сила от 01 януари 2016 година, Международните счетоводни стандарти (МСС), приети за приложение от Комисията на Европейския съюз, бяха задължителни за предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати за търговия на регулиран пазар в държава-членка на ЕС. С измененията в Закона за счетоводство, публикувани в ДВ, бр. 98 от 27.11.2018 г. и на основание чл. 34, ал.2 от Закона за счетоводство, индивидуалните отчети на предприятията, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати за търговия на регулиран пазар в държава-членка на ЕС, могат да бъдат

изготвяни на база НСС. В съответствие с измененията в Закона за счетоводство, дружеството прие база за изготвяне на финансовите му отчети за 2018, да са НСС.

Съгласно измененията в Закона за счетоводство, в сила от 07.05.2019 г., дружеството е задължено да изготвя финансовите си отчети на база Международните счетоводни стандарти (МСС), приети за приложение от Комисията на Европейския съюз.

Настоящият междинен отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) с общоприетото наименование на рамката с общо предназначение – счетоводна база, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в пар.1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

2.Приложени съществени счетоводни политики

2.1.Промени в счетоводната политика и грешки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предложения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и на разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предложения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предложенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.23.

2.2.Консолидиран отчет на дружеството

Дружеството е дъщерно на ФазеринвестАД (майката) и не изготвя консолидиран отчет за 2019 г. съгласно МСФО.

2.3.Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4.Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на дружеството е българският лев. С въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз съотношението е BGN 1.95583:EUR 1.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се третира като текущи приходи и разходи в отчета за всеобхватния доход.

2.5.Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Дружеството отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- Приходи от продажба на стоки, продукция и др. Активи - приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

- При извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и приемане на работата от клиента.
- При дългосрочни услуги -на базата на етап на завършен договор.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Етапът на завършен договор се определя на база на приетите към датата на изготвяне на отчета изпълнени работи и съответната пропорционална част на направените разходи.

- Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.
- Приходи от лихви – признаването на лихвите за приход се извършва по метода ефективната лихва.
- Възнаграждения за права – на база на принципа на начисляването съгласно съдържанието на съответното споразумение.
- Приходи от дивиденди - при установяване на правата за получаването им.

Приходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

2.6. Разходи

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансови приходи и разходи в отчета за всеобхватния доход се състоят от лихвени приходи и разходи, свързани с предоставени и получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и курсови разлики от валутни операции.

Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи и финансовите приходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за приходите и разходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи) са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, с изключение на земите и сградите придобити до 01.01.2003 г. Земи и сгради придобити преди 01.01.2003 г. са представени по преоценена до тяхната справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Земята не се амортизира.

Преоценената (справедлива) стойност на имотите е определена от независими оценители към 01.01.2003 г., във връзка с преминаване към МСФО. Натрупаната към датата на оценка амортизация е изписана. Ако натрупаната амортизация е недостатъчна, е направена корекция в отчетната стойност на активите за сметка на преоценения резерв.

Първоначално оценяване

Като имоти, машини и съоръжения се отчитат активи, които отговарят на критериите на МСС 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700 лева. Активите които имат стойност по ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина или съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на МСС 16.

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи,

необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, непризнат данъчен кредит и др.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и евентуална обезценка.

Метод на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Остатъчният полезен живот за земи и сгради по отделни активи е определен от независими оценители към 01.01.2003 г. Усредненият полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 25 г. до 50 г.
- машини и оборудване – от 5 г. до 15 г.
- авомобили – от 10 г. до 15 г.
- съоръжения – 25 г.
- компютри – от 2 г. до 5 г.
- транспортни средства – 12,5 г.
- стопански инвентар – 15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период. Ефектът от промените в счетоводните приблизителни оценки се признава от възможно най-ранния бъдещ период.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановителната им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановителна стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановителната стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-висока от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва при освобождаване от актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в отчета за доходите, когато активът се отпише.

2.8. Нетекущи нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в МСС 38.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване. Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е., когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на датата, на която активът е отписан.

Средният полезен живот в години и амортизацията за данъчни цели за основните групи амортизируеми нематериални активи, е както следва:

<u>Група</u>	<u>Години</u>	<u>Амортизации за данъчни цели в %</u>
<u>Програмни продукти</u>	<u>2</u>	50
<u>Сертификати по ИСО</u>	<u>2</u>	50

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. Нефинансови активи с изключение на положителна репутация, които подлежат на обезценка се проверяват за евентуално възстановяване на загуба от обезценка към всяка отчетна дата.

2.9. Дългосрочни инвестиции

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни, асоциирани и други дружества са представени във финансовия отчет по себестойност.

Притежаваните от дружеството инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниска от: цената на придобиване и нетната реализуема стойност. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване, както следва:

- Суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за приважане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- Готова продукция (строително монтажни работи) – преки разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на среднопрегледната цена.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11.Търговски и други вземания

Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се обезценяват изцяло, когато това обстоятелство се установи. Несъбираемите вземания се отписват при тяхното установяване.

Определянето на обезценката се извършва на база на възрастовият анализ на всяко едно вземане като е прието вземания с изтекъл срок от падежа повече от една година да се обезценяват.

Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.

Другите вземания се представят по себестойност.

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над **една година** от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират вземания които са:

- без фиксиран падеж
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет

2.12.Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута. Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- Паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- Лихвите по получените кредити за оборотни средства са включени като плащане за оперативна дейност;
- Лихвите по получени инвестиционни кредити са включени като плащания към финансовата дейност;
- При доставка на дълготрайни активи от страната, платеният ДДС се посочва на ред „плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.13.Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.14.Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на баланса.

2.15.Лизинг

Съгласно МСС17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Финансов лизинг Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход и се признават като финансови разходи.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Постъпленията по оперативния лизинг се признават като други доходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

2.16.Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на предприятието по повод на минал труд, положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат

от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумата за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд „Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд „Безработица”, фонд „Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавен фонд „Пенсии”, фонд „ОЗМ”, фонд „Безработица”, фонд „ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникват, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, и б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникват, и се представят към други компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предложения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовия договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документ за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.17. Акционерен капитал и резерви

„ФАЗЕРЛЕС“ АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството е длъжно да формира фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- Най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата за фонда достигнат 100% от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- Средства, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- Други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.18. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2019 г. е 10% (2018 г.: 10%).

Отсрочени данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба / (загуба).

Отсрочени данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба / (загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят) на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2018 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2017 г.: 10%).

2.19. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

2.20.Провизии

Провизии се признават, когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за всеобхватния доход, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

2.21.Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията заеми (кредити) и вземания. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи и се определя от ръководството към датата на първоначалното им признаване в отчета.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са Недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направената обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от баланса. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признават на база ефективната лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход, към „други доходи от дейността”.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирувани или ограничено котирувани на борса акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход, когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Финансови пасиви и инструменти на собствения капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

Финансиране

Дългосрочното финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия полезен живот на актива, обичайно съразмерно на призната в разходите за амортизация.

2.22. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Оценка на задължение за дългосрочни доходи на персонала.

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството

Обезценки на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

Провизии за гаранции

При определяне на начисленията за добро изпълнение на изпълнените и приети СМР, които биха се усвоили при предевяване на претенции за качеството от страна на клиентите, са използвани изчисления на ръководството в размер на % от изпълнените и приет с акт № 19 СМР, базирани на договорите за строителство и отчитащ опита на дружеството.

2.23. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Събития след датата на баланса са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между датата на баланса и датата, на която годишният финансов отчет е одобрен за публикуване.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували на датата на годишния финансов отчет.

Некоригиращи събития – са събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след датата на баланса и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след датата на баланса. Когато некоригиращите събития след датата на баланса са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие след датата на баланса:

- естеството на събитието;
- оценката на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

Допълнителна информация към статиите на финансовия отчет

А.Отчет за финансовото състояние

1. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване на ДМА		Общо:	
	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	3 632	3 619	24 194	24 330	2 827	2 828	662	670	252		31 567	31 447
Придобити	140		424	37	-		11		449	140	1 024	177
Отписани	(95)		(164)	(160)					(679)	(24)	(938)	(184)
Салдо на 30 септември	3 677	3 619	24 454	24 207	2 827	2 828	673	670	22	116	31 653	31 440
Набрано изхавяване												
Салдо на 1 януари	2 140	2 084	17 784	17 411	1 885	1 762	535	470	-	-	22 344	21 727
Начислена амортизация	43	28	408	277	87	64	36	39	-	-	574	408
Отписана амортизация	(66)		(149)	(160)					-	-	(215)	(160)
Салдо на 30 септември	2 117	2 112	18 043	17 528	1 972	1 826	571	509	-	-	22 703	21 975
Балансова стойност на 30	1 560	1 507	6 411	6 679	855	1 002	102	161	22	116	8 950	9 465

Към 30.09.2019 г. дълготрайните материални активи на Дружеството включват: земи на стойност 476 хил. лв. (2018 г.: 463 хил. лв.) и сгради с балансова стойност 1084 хил. лв. (2018 г.: 1044 хил. лв.).

Към 30.09.2019 г. **разходите за придобиване на дълготрайни активи** в размер на 22 хлв. са за дробилна машина Jenz, оборудване на бензиностанция и машина за скосяване на ъгли.

Оповестяване за ограничения върху правото на собственост :

Върху активите, собственост на дружеството няма наложени ограничения върху собствеността.

2. ДЪЛГОТРАЙНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуери 2019 BGN'000	Софтуери 2018 BGN'000
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	<u>112</u>	<u>112</u>
Придобити	45	
Отписани	-	
Салдо на 30 септември	<u>157</u>	<u>112</u>
Набрано изхабяване		
Салдо на 1 януари	<u>65</u>	<u>50</u>
Начислена амортизация за годината	9	12
Отписана амортизация	-	-
Салдо на 30 септември	<u>74</u>	<u>62</u>
Балансова стойност на 30 септември	<u><u>83</u></u>	<u><u>50</u></u>

3. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 30 септември са свързани със следните обекти в отчета за финансово състояние:

Движението в отсрочените данъчни активи/(пасиви) е представено по-долу:

Отсрочени данъчни активи/(пасиви)	Салдо на 1 януари 2019 г. BGN'000	Признати в печалбата или загубата за годината	Признати в собствения капитал	Салдо на 30 СЕПТЕМВРИ 2019 г. BGN'000
		BGN'000	BGN'000	
Дългосрочни приходи на персонала	11		-	11
Имоти, машини и оборудване	(129)		-	(129)
Компенсиреми отпуски	1		-	1
Доходи на местно физическо лице	2		-	2
Обезценка вземания	49		-	49
Загуба за пренасяне	88		-	88
Общо	<u>22</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>22</u>

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

4. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30.9.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Материали	2 446	982
Стоки	13	13
Продукция	1 726	2 711
Общо	4 185	3 706

Наличните към 30 септември 2019 г. материали включват основни материали – 2447 хил. лв. (2018 г.:982 хил. лв.) и са представени в баланса по цена на придобиване (себестойност).

5. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Вземания от клиенти	3 436	2 600
	3 436	2 600
Доставчици по аванси	601	332
	601	332
Общо	4 037	2 932

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 95 хил. лв. са левови (31.12.2018 г.: 48 хил. лв.), в евро – 3341 хил. лв. (31.12.2018 г.: 2403 хил. лв.).

Дружеството е определило обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 360 дни. Забава след срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и вземане решение относно начисляването на обезценка.

Има просрочени обезценени и необезценени вземания от клиенти.

Предоставените аванси към 30 юни са за външни услуги (дървесина, услуги ремонт).

ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Разчети за лихви	-	-
Данъци за възстановяване	222	107
Застраховки и абонамент	8	32
Вземания по съдебни спорове	132	132
Други	100	84
Общо	462	355

6. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Основен капитал	515	515
Неразпределена печалба	769	1 260
Резерви	19 928	19 928
Други компоненти на собствения капитал	353	354
Общо	21 565	22 057

Към 30 септември 2019г. регистрацията на акционерен капитал на Фазерлес АД възлиза на 515 хил. лв., разпределен на 515 000 бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лв.

Резервите включват:

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Общи резерви	515	515
Други резерви	19413	19413
	19928	19928

Общите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

Другите резерви включват печалби и загуби от предходни години и суми от ревалоризация на активи и пасиви към 1997 г.

Другите компоненти на собствения капитал са формирани на база извършени към 01.01.2003 г. преоценки до справедлива стойност на земи и сгради. Съдържа разликата между новата оценка и остатъчната стойност и е представен нетно от ефекта на отсрочените данъци.

7. НЯМА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО БАНКОВИ ЗАЕМИ

8. ДЪЛГОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ

Полученото финансиране е за нетекущи активи, свързани с енергийната ефективност на дружеството. Признатият приход от финансирането за 2018 г. е 38 х.лв. Финансирането, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди е 199 х.лв.

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
До 1 година (краткосрочна част)	64	75
Над 1 година (дългосрочна част)	97	161
	161	236

Краткосрочната част от финансирането ще бъде призната като текущ приход през 2019 г. и е представена в Търговски и други задължения.

9. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2018 г. при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят следва да изплаща обезщетения на работниците и служителите при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

ОСНОВНИ АКТЮЕРСКИ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

Кредитния метод на прогнозираните еденици представя задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на предположенията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните предположения в Приложение 1, от които зависи размера на задължението се основават на следните допускания:

3.1. Демографски допускания.

Демографските допускания отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Лицата могат да отпаднат преди пенсиониране по различни причини: оттегляне, съкращаване на щат, заболяване, смърт, инвалидизиране и др. Демографските допускания отразяват специфични вероятности, които се базират на статистическа информация за населението на страната и са приложени към структурата на персонала по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

3.1.1. Таблица за смъртност.

Таблицата за смъртност отразява вероятността лицата да доживеят определената възраст за придобиване на право на пенсия. Изчислява се за всяко лице индивидуално на базата на неговия пол и на възрастта му към момента на извършване на оценката. Към 31.12.2017 е използвана таблица за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България за периода 2008 – 2010 година на Националния статистически институт.

3.1.2. Таблица за инвалидизиране

При определяне на вероятностите за инвалидизиране се допуска, че смъртността и инвалидизирането се развиват по един и същи начин във времето, имат сходен характер и са взаимно свързани. За определяне на задълженията свързани с инвалидизиране е използвана хотаблица за смъртност с 50% корекция на вероятностите за умирање.

3.1.3. Вероятност за оттегляне

На база на предоставена информация за текучеството на персонала, е съставена вероятността за напускане или предстоящо съкращаване с нормално разпределение NORMDIST(време до пенсия; 15; 6; 1). Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

3.2. Финансови допускания.

Финансовите допускания се прилагат към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност. Приетите лихвени проценти представляват много важна част от процеса на оценката, тъй като се използват за дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци, в резултат на което се получават капитализираните стойности на бъдещите плащания. Финансовите допускания отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, ръст на заплатите, инфлация и др. При определянето на финансовите параметри следва да се има в предвид дългосрочния характер на задължението към по-голямата част от наетите лица, според момента на възникване на задължението за изплащане на обезщетение.

3.2.1. Ръст на заплатите.

Приложения процент за ръст на заплатите е от съществено значение за определяне на размера на задължението към момента на неговото възникване. Размерът на този процент е определен на базата на информация за ръста на заплатите в дружеството и на прогнозните очаквания за следващите години, според очакваното ниво на инфлация. Като се има предвид статистическата информация за доходите и инфлацията в страната и очакванията на работодателя е определен прогнозният ръст на заплатите. Използваният към края на предходна година ръст на заплатите е запазен, като за настоящата оценка е приложен ръст на заплатите в размер на *пет на сто годишно*.

3.2.2. Ръст на инфлация

МСС19 третира всички видове пенсионни схеми. Условието на пенсионните обезщетения по чл.222 от Кодекса на труда не са обвързани директно с инфлационните процеси в страната. В конкретния случай, очакваната инфлация на заплатите в предприятието е отразена в изчисленията чрез заложените очаквания за средногодишно нарастване на заплатите (5 %).

3.2.3. Процент на дисконтиране.

Според изискването на стандарта процента с който ще се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към дата на счетоводния баланс, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Удачно е също така, като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвръщаемост на предприятието. Използваната при предходната оценка норма на дисконтиране 2,50% е преразгледана, като за текущата оценка е приложена 2% гошна норма на дисконтиране определена на база информация от европейската централна банка за Дългосрочен лихвен процент – 10 години падеж, деноминиран в български лева.

3.3. Други допускания.

При определянето на момента на пенсиониране за всички лица, работещи на трудов договор в дружеството се предполага, че те ще се пенсионират според изискването за пенсия за осигурителен стаж и възраст за работещите при условията на категория труд, която е най-благоприятна за тях. Нормативната база ще се запази в бъдеще без промени касаещи правото на пенсия.

РЕЗУЛТАТИ ОТ АКТЮЕРСКИТЕ ИЗЧИСЛЕНИЯ.

При изчисляването на задължението трябва да се отчете факта, че настоящия актюерски модел е чувствителен към комплекса от заложи параметри, които са зададени предварително. При промяна на някой от тези параметри може да се очаква реализиране на актюерска печалба или загуба, която по своята същност е измерител до каква степен използваните допускания са се реализирали съгласно предвижданията през съответната година. В Приложение са представени данни за състоянието на фонда през текущата година, както и чувствителността на общото задължение към промени в използваните предположения с цел оповестяване значимостта на използваните предположения за норма на дисконтиране, темп на нарастване на работната заплата и текучество в предприятието.

През текущата година, по чл.222 от КТ е реализирана обща актюерска загуба в размер на 49 897 лв.

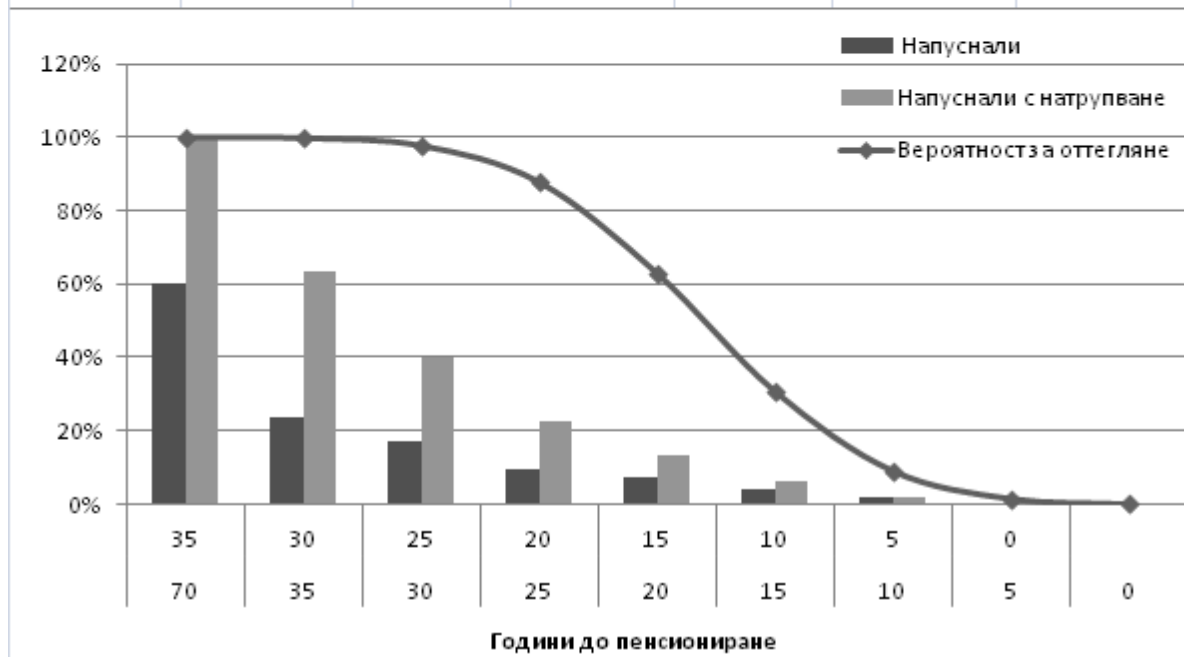
Актюерските печалби и загуби са измененията в настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, в резултат на:

а) произтеклите от опита и действителността корекции (въздействието от разликите между предходните актюерски предположения и събитията и тези, които са се случили в действителност) – разлика между действително реализираните през годината и заложените в модела допускания за движение на персонала за лица, на които се дължи обезщетение и темп на изменение н работните заплати (с ефект загуба 32 851 лв.)

б) въздействието от промените в самите актюерски предположения - *направените промени в нормативната уредба/условията по плана (с ефект загуба 0 лв. - разходи за минал стаж), промяна на допусканията за текучество (с ефект 520 лв.), промяна на допусканията за ръст на възнагражденията (с ефект 0 лв.) и промяна на дисконтовият процент (с ефект загуба 16 526 лв.).*

Може да се обележи, че през годината е реализиран ръст (**5,03 %**) на фонд работна заплата при заложен в модела (5 % в дългосрочен план), същевременно движението на персонала за поредна година е под очакваното, като кумулативно двата фактора са основната предпоставка за реализирана актюерска загуба свързана с опита.

Години до пенсиониране	Брой служители	Брой напуснали	Напуснали	Напуснали с натрупване	Вероятност за оттегляне
70	35	5	3	60%	100%
35	30	17	4	24%	64%
30	25	23	4	17%	40%
25	20	21	2	10%	23%
20	15	28	2	7%	13%
15	10	47	2	4%	6%
10	5	55	1	2%	2%
5	0	16	0	0%	0%
0		11	2		0%
ОБЩО		223	20	9%	

Съгласно изискванията на МСС19 отчетайки направените промени в стандарта с Регламент 457/2012 следва незабавно отчитане на актюерска печалба като друг всеобхватен доход.

10. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Задължения към доставчици	186	229
Други краткосрочни задължения	1 059	73
Общо	1 245	302

11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала	181	105
Задължения към социалната осигуряване	107	68
Общо	288	173

Задълженията към персонала са текущи и включват чистата сума на неизплатените възнаграждения за м. Септември 2019 г.: 181 хил. лв. (2018 г.: 105 хил. лв.).

Задълженията към социалното осигуряване към 30.09.2019 г. включват дължимите текущи осигуровки за м. септември: 107 хил. лв. (2018 г.: 68 хил. лв.).

12. ДЪЛЖИМИ ТЕКУЩИ ДАНЪЦИ

Дължимите текущи данъци към 30.09.2019 г. са:

	30.09.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
ДДФЛ	25	29
Общо	25	29

Б.Отчет за всеобхватния доход

13. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

Приходи от продажби включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Приходи от продажба на продукцията	11 610	6 429
Предоставени услуги	27	12
Общо	11 637	6 441

14. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи от дейността включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Приходи от продажба на материали	47	110
Приходи от други продажби	72	80
Приходи от финансираня	64	75
Общо	183	265

15. ИЗПОЛЗВАНИ СУРОВИНИ, МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Използвани суровини, материали и консумативи включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Основни суровини и материали	3 567	2 369
Ел. енергия	1 022	772
Резервни части	296	409
Гориво	783	629
Други	342	262
Общо	6 010	4 441

16. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Текущ ремонт	58	35
Местни данъци и такси	17	14
Граждански договори	97	110
Транспортни услуги	793	593
Застраховки	51	37
Пристанищни разходи	116	96
Пречистване на отпадни води	51	48
Телефонни разговори	9	6
Винетки	10	14
Наем	50	53
Консултантски дейности	44	47
Разход и такси вода	-	-
Тр.разходи, претоварване и подвоз на дървесина	475	50
Други услуги	89	217
Общо	1 860	1 320

Договорените разходи за годината за одит по закон и други свързани с одита услуги са в размер на 14 хил. лв. (2018 г.: 14 хил. лв.).

17. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Общо разходите за персонала включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Разходи за текущи възнаграждения	2 487	1 895
<i>в т.ч. на ръководния персонал</i>	139	114
Вноски по социалното осигуряване	467	381
<i>в т.ч. на ръководния персонал</i>	21	16
Социални разходи за персонала	110	111
Общо	3 064	2 387

18. ДРУГИ РАЗХОДИ

Други разходи включват:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Командировки	2	6
Работно облекло	16	7
Канцеларски материали	4	2
Други	10	39
Общо	32	54

19. СЕБЕСТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ СТОКИ И ДРУГИ КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ

Себестойност на продадените стоки и други краткотрайни активи включват балансовата стойност на продадените стоки и материали от Фазерлес АД.

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Балансова стойност на продадени материали	10	13
Общо	10	13

20. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Приходи от Лихви	-	-
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	23	5
Положителни разлики от операции с финансови активи	6	-
Общо	29	5

ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	24	9
Други	7	13
Общо	31	22

21. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Основните компоненти на разхода/(икономията) на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 декември са:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
<u>Отчет за приходите и разходите</u>		
Данъчна печалба/загуба за годината по данъчна декларация	-234	-170
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината		
Отсрочени данъци върху печалбата		
<i>Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики</i>		
<i>Ефект от намаление чл. 92, ал. 5 от ЗКПО</i>		
<u>Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в Отчета за всеобхватния доход</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

22. ДОХОДИ НА АКЦИЯ

	2019	2018
Среден брой акции (в хил.)	515	515
Нетна печалба за годината (BGN'000)	(234)	(170)
Основен доход на акция (BGN)	<u>-0.4544</u>	<u>-0.3301</u>

23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на дружеството са както следва:

Свързани лица

Акционери:

Фазеринвест АД

Вид на свързаност

Основен акционер (58.59%)

Предприятия, собственост на основни акционери и предприятия, в които пряко или косвено притежават значителен дял отделни личности, упражняващи контрол върху дружеството (Други свързани дружества), са:

Доставка от свързано предприятие

	30.09.2019 BGN'000	30.09.2018 BGN'000
Фазеринвест АД	60	53
Общо	<u>60</u>	<u>53</u>

Условията при които е извършена доставката не се отклонява от пазарните цени за подобен вид сделки.

Задълженията към свързани предприятия към 30.09.2019 г. са към следните дружества:

	30.09.2019 BGN'000	30.09.2018 BGN'000
Фазеринвест АД	8	7
Общо	<u>8</u>	<u>7</u>

Задълженията към свързани предприятия към 30.09.2019 г. по видове са както следва:

	30.09.2019	30.09.2018
	BGN'000	BGN'000
Задължение за наем на ДМА	8	7
Общо	8	7

Възнаграждения на ключовия управленски персонал:

Ключовият управленски персонал на дружеството е съветът на директорите:

	BGN'000	BGN'000
Заплати и осигуровки	158	130

24. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най – важните от които са: пазарен (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството. Последното е приело основни принципи за общото управление на финансовия риск и за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различни видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск, когато търгува във валута различна от българския лев и евро. Ръководството се стреми към договаряне на цени в лева или евро..

Значителна част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или евро.

б. Ценови риск

Дружеството е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на основните материали (дървесина), горивата, електроенергията - обект на неговите операции, защото съгласно договорните отношения с клиентите те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара и защото те са специфични и за определен кръг доставчици, при които има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства, вземания от свързани лица и други контрагенти.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Дружеството има политика да продава с отсрочени плащания. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо и стриктно, съгласно установената политика на дружеството.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матурирещите граници на активите и пасивите на дружеството.

Риск от лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството няма значителни лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и еквиваленти и договорни фондове. Тъй като то поддържа значителни по размер свободни парични средства, неговите приходи и оперативни парични потоци са в голяма степен зависими от промените в пазарните лихвени равнища.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни заеми. Те са обичайно с непроменлив (договорен) лихвен процент, който не поставя в зависимост от лихвен риск паричните му потоци.

Дружеството управлява своя риск на паричните потоци спрямо лихвените равнища като при сключване на договорите за ползване на банкови кредити се стреми да договаря лихвен процент избирайки най-изгодните условия, предлагани на банковия пазар.

Лихвоносните финансови активи на дружеството включват парични средства по разплащателни сметки в банки в размер на 4 014 хил.лв. (2018 г.: 4076 хил.лв.) и финансови активи, държани за търгуване – 2 657 хил.лв.(2018 г.:2634 хил.лв.) при договорен плаващ лихвен процент и депозити в размер на - хил. лв. (2018 г.: хил. лв.)

Няма лихвоносни финансови пасиви към 30.09.2019 г.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти.

Притежаваните от дружеството финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от дружеството финансови пасиви представляват основно заеми и търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

25. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Към 30.09.2019 г. дружеството няма поети ангажименти, поради което не декларираме суми за условни задължения и ангажименти.

26. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет, не са настъпили важни и/или значителни за дейността на дружеството некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Ръководството на дружеството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.